

2 017550 139621

کتاب

مخ ۴

داسې ژوند وکړئ

په دغه کتاب کې وړې، لنډې او اغېزناکې لارې چارې دي چې په عملي کولو سره يې کولی شو خوشاله او بريالی ژوند وکړو. په کتاب کې لنډې او اغېزناکې جملې له ۲۰ زياتو کتابونو او د انټرنېټ له بېلابېلو معتبرو سرچينو را ژباړل شوي دي.

ورځپاڼه

www.maseerdaily.af

نوی لید، نوی منزل

چهارشنبه د ۱۳۹۹ د مرغومي ۲۴ مه | د ۲۰۲۱ د جنوري ۱۳ مه | ۶۶۳ مه گڼه

مسیر

د موقت حکومت په لټه کې؛ خليلزاد پر سوله د خبرو لپاره افغان سياسيون دوبي ته وربللي دي

راه لاجورد و فرصت های آن

مخ ۳

حاشیه های جنگ قره باغ

مخ ۲

د موقت حکومت مخالفت،
معقولیت او پایلې

مخ ۲

سوداگری وزارت: سپین زر دولتي فابریکې له ۲۵ کلونو وروسته یوځل بیا فعالیت پیل کړ

د صنعت او سوداگری وزارت چارواکي وايي چې په کندز کې سپین زر دولتي فابریکې له ۲۵ کلونو وروسته یوځل بیا خپل فعالیت پیل کړ. د یاد وزارت ویاند فواد احمدي زیاتوي چې دغې تولیدي فابریکې د ۱۲۰ زره امریکایي ډالرو په پانګونې سره له ۲۵ کلونو وروسته خپل فعالیت بېرته پیل کړی دی. د نوموړي په خبره، یاده فابریکه په ۲۴ ساعتونو کې لس ټنه غوړي تولیدوي او د ترڅنګ یې د زغرو، کونخلو او پنبه دانې غوړي، کنجاړه او صابون هم جوړوي. چارواکي وايي، د کندز سپین زر تولیدي فابریکه پر کندز سربېره، خپل تولیدات نورو ګانډیو ولایتونو ته هم د خرڅلاو په موخه استوي. د یادوني ده چې د سپین زر تولیدي فابریکه چې له کلونو راهیسې یې فعالیت په تپه درېدلی و، له ازبکستان څخه یې پنځه پایي ماشینونه د یادې فابریکې د بېرته فعالیت په موخه وپېرل او کار یې پیل کړ چې اوسمهال پکې ۵۰ تنو ته د کار زمینه برابره شوې ده.

ولسی جرگه: ایجاد نهاد پالیسی و ستراتیژی در ارگ خلاف قانون است

کمیسیون دفاعی ولسی جرگه می گوید که اداره امور ریاست جمهوری خلاف قانون بخشی را به نام «نهاد پالیسی و ستراتیژی» در تشکیلات اش اضافه کرده و این نهاد خلاف کار شیوه های تدارکاتی پیمان های گوشت وزارت دفاع و داخله را با یک شرکت امضا کرده است. رئیس این کمیسیون می گوید که این اداره چون یک نهاد موازی با اداره تدارکات ملی کار می کند و شرکت پیمان کار گوشت را با یک هزینه گزاف به جزو تادام های نیروهای دولتی انتقال میدهد. مسؤلان بخش لوجستیک و خریداری وزارت دفاع می گویند از چگونگی پیمان با شرکتی که از سوی نهاد پالیسی و ستراتیژی گزینش نشده است اطلاعی ندارند. مسؤلان بخش لوجستیک و خریداری وزارت دفاع ملی از بهر چگونگی پیمان های خریداری و انتقال گوشت به جزو تادام های وزارت دفاع ملی دیروز به کمیسیون دفاعی ولسی جرگه فراخوانده شدند. میر حیدرافضلی، رئیس کمیسیون دفاعی ولسی جرگه گفت: «در اداره امور یک اداره ایجاد کردند به نام اداره پالیسی و ستراتیژی که در قانون جایگاه حقوقی ندارد این اداره طرحی را به ریاست جمهوری فرستاده گویا می خواهند تصدیق ها را فعال بسازند و خلاف تمام طرز العمل های تدارکاتی گوشت وزارت دفاع را قرار داد کردند.» مسؤل بخش حقوقی شرکت های که برای تامین گوشت به وزارت های دفاع ملی و امور داخله داوطلب بودند می گوید که نرخ فراهم سازی گوشتی را که این شرکت پیمان کار وابسته به اداره امور ریاست جمهوری پیشنهاد کرده گزاف تر و حتی دو برابر از دیگر شرکت های داوطلب است.

پنټاگون: روانه اونۍ به په افغانستان کې د امریکایي سرتېرو شمېر ۲۵۰۰ ته را کم شي

مخ ۵

د افغان حکومت له چوپټیا سره هممهاله؛

د پاکستانی پوځ له خوا پر ډیورنډ فرضي کرښه د اغزن تار لگولو چارې په بشپړېدو دي

پاکستاني پوځ ويلي چې پر ډیورنډ فرضي کرښه د اغزن تار لگولو چارې په بشپړېدو دي. د پاکستانی پوځ ویاند بابر افتخار ويلي، چې پر ډیورنډ کرښه د اغزن تار لگولو چارې اتیا سلنه بشپړې شوې او ټاکل شوې چې د روان کال تر نیمايي پورې په بشپړه توګه پای ته ورسېږي. نوموړي ويلي، چې دا کار یې د ترهګرو د تګ راتګ د مخنیوي په موخه کړی او دوی تمه لري چې پر همدې کرښه د اغزن تار تر لگولو وروسته به د کرښې دواړو غاړو ته د ترهګریزو فعالیتونو مخه ونیول شي. پر ډیورنډ فرضي کرښه چې پاکستان یې پوله بولي، د اغزن تار لگولو له پیله تر اوسه د کرښې دواړو غاړو ته مېشتو افغانانو توند غبرګونونه ښودلي او له افغان حکومت څخه یې د دغه کار د مخنیوي غوښتنه کړې، خو افغان حکومت چوپ دی او د چارو شنونکي د افغان حکومت چوپټیا پر دغه کرښه د معاملي نښه بولي. دا په داسې حال کې ده چې د ډیورنډ فرضي کرښې په اوردو کې د پاکستانی پوځیانو له خوا د اغزن سیم تېرېدو ځینې کلي په دوو برخو وېشلي دي. د کرښې دواړو غاړو ته پراته ولسونه بیا د پاکستانی پوځ دغه کار ظالمانه بولي او خبرداری ورکوي چې پاکستان د اغزن تار په لگولو سره ولسونه په خپلو کې نه شي بېلولی.

اکسوس کتابپلورنځی
Aksos Book Store

Add a Book to Your Life

دهیوریو پارک جنوبی دروازې ته مخامخ
0798-98-9696, 0202504652
aksosbookstore@gmail.com
www.aksosbookstore.af
Aksos Book Store
Aksos Book Store

د موقت حکومت مخالفت، معقولیت او پایلې

اوس اوس د موقت حکومت د غوښتونکو اصلي ادرس معلومېږي او ښکاري چې څوک په افغانستان کې د موقت حکومت په هڅه کې دي. تازه په کابل کې ځينو سياستوالو ته نږدې کسانو تاييد کړې چې زلمي خليلزاد ورسره پر موقت حکومت بحثونه کړي دي. د دې تر څنگ ځيني هغه سياستوال چې موقت حکومت غواړي، په دوبي کې يې له خليلزاد سره کتلي او په دې اړه يې ورسره بحثونه کړي دي. دغه راز داسې خبرونه هم شته چې خليلزاد په دې تړاو له ځينو سياسي او جهادي مشرانو سره په تليفون هم خبرې کړې دي. ويل کېږي چې خليلزاد درې طرحې له سياستوالو سره شريکې کړې دي. يوه دا چې طالبان د حکومت برخه شي، دويمه دا چې حکومت د طالبانو برخه شي او درېيم همدا موقت حکومت. له دې وړانديزه واضح ښکاري چې لومړۍ دوې طرحې غير عملي دي او د خليلزاد اصلي موخه هم يوازې درېيمه طرحه ده.

ښکاري چې امريکايان د موقت حکومت په طرحه کې جدي دي چې ښايي د سرپرست يا د سولې د حکومت نوم ورکړل شي. ولسمشر غني له دې حکومت سره يو مخ مخالفت کوي او وايي چې واک به يوازې نوي ټاکل شوي ولسمشر ته سپاري. اوس مهمه خبره دا ده چې معقوله لاره څه ده؟ ايا موقت حکومت بايد يو مخ رد شي؟ ايا رښتيا هم سمه لاره همدا ده چې واک څلور کاله وروسته نوي ټاکل شوي ولسمشر ته ولېږدول شي؟ او که بله کومه معقوله، عملي او سمه لاره هم شته؟ څه چې ولسمشر غني وايي، هغه نه عملي دي او نه هم په دې ډول سوله راتللی شي، ځکه چې لانجه پر واک ده او که واک څلور کاله نور هم له اشرف غني سره وي، نو څلور کاله نوره هم سوله ناممکنه ده. دا نه ورسره طالبان مني، نه بهرنيان او نه هم نور افغانان. اوس که غني پر خپل دريځ ټينگار کوي، نو هم سولې ته زيان اوږي او هم به ښايي ونه توانېږي چې دا کار وکړلی شي.

د موقت حکومت بحث له دوو اړخونو مهم دی؛ لومړی دا چې که حکومت او طالبان پر يوه نوي نظام هوکړه کوي، نو هغه نظام ته د تگ لپاره په طبيعي ډول يو عبوري حکومت ته اړتيا ده. دويم دا چې که امريکا د موقت حکومت غوښتنه کوي، نو معلومه ده چې له طالبانو، گاونډيو هېوادونو او نورو اړخونو سره به يې هم شريکه کړې وي او په کور دننه يې هم دا دی ځيني سياستوال ملاتړ کوي او دا ملاتړ به لا پسې پراخ شي. اوس داسې ښکاري چې د امريکا دا طرحه به عملي کېږي او پر وړاندې به يې غني او څو ملگري يوازې پاتې کېږي.

که امريکا په دې طرحه کې رښتيا هم جدي وي، نو اشرف غني يې پر وړاندې نه شې درېدلې، نو د درېدلو پر ځای پکار ده چې دا موقت حکومت چې په هر نوم وي، بايد داسې جوړ او ډيزاين شي چې د سولې له پروسې سره مرسته وکړي، بريالی يې کړي او يو دايمي او با ثباته نظام ته لاره هواره کړي. معقوله لاره دا ده چې د موقت حکومت ټول اړخونه بايد مطالعه شي، زيانونه يې بايد تر ممکنه حده را کم شي او مثبت اړخونه يې بايد پياوړي شي، څو هم د سولې له پروسې سره مرسته وکړي او هم يو مثبت بدلون ته لاره هواره کړي. له دې پرته وچ او يو مخ مخالفت به هم بريالی نه وي او هم به د سولې پروسې ته زيان واوړي.

چهارشنبه د ۱۳۹۹ د مرغومي ۲۴مه | د ۲۰۲۱ د جنوري ۱۳مه | ۶۶۳مه گڼه

حاشیه های جنگ قره باغ

منبع: تروجن

نوشته: مایک کلارک

مترجم: سید جمال اخگر

سال گذشته بام آذربایجان پس از آن‌که از جنگ ۴۴ روزه‌اش با ارمنستان بر سر کنترل منطقه محصور ناگورنو-قره‌باغ، پیروز میدان بیرون آمد، به‌طور قابل‌توجهی بزرگ‌تر شد. آذربایجان و ارمنستان در ارتفاعات به‌لحاظ استراتژی یک مهم قفقاز واقع شده‌اند؛ منطقه‌ای که روسیه، ترکیه و ایران در آن باهم روبه‌رو می‌شوند. ناگورنو-قره‌باغ ولایتی است که نامش مصداق منافع درهم‌تنیده کشورهای می‌باشد که دیرپست بر سر کنترل و نفوذ برآن باهم رقابت می‌کنند. ناگورنو-قره‌باغ نامی است که از ترکیب واژه‌های اسلاوی، ترکی و فارسی به وجود آمده. گرچه آذربایجان مطمئناً ذینفع اصلی کارزار موفقیت‌آمیزش برای بازپس‌گیری سرزمینی است که در جنگ اول قره‌باغ در دهه ۱۹۹۰ از دست داده بودش، اما ناظران می‌پرسند که جنگ اخیر برسر این قلمرو، بیشتر به نفع کدام یک از قدرت‌های خارج از منطقه قفقاز ختم شد؟

ارمنستان با تسلیم‌شدن در ۹ نوامبر آشکارا در جایگاه بازنده‌ی این درگیری قرار گرفت. وقتی نیروهای آذربایجانی کنترل شهر بزرگ «شوشا» را در قلب قره‌باغ به‌دست گرفتند، ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه از نفوذ خویش بر حکومت آذربایجان و ارمنستان استفاده کرد تا معامله‌ای را سامان دهد که منجر به توقف تهاجم آذربایجان و واگذاری کنترل تکه‌ی کوچکی از این منطقه به ارمن‌ها شد. در نتیجه ارمنستان مجبور شد نه‌تنها از ادعای خود بر مناطقی که در جریان این درگیری از دست داد، بلکه از ادعای خود بر چندین ناحیه دیگر آذربایجان که قره‌باغ را احاطه کرده و ارمنستانی‌ها از سال ۱۹۹۴ کنترل آن‌ها را به دست داشتند، نیز دست بکشد. این ناحیه‌ها در قلب نارضایتی آذربایجان از ارمنستان قرار داشت، زیرا در دوره شوروی برخلاف منطقه قره‌باغ که هم در آن‌زمان و هم اکنون اکثر ساکنان آن ارمن‌ها هستند، ساکنان این نواحی اکثراً آذری‌ها بودند.

آذربایجان چگونه توانست در نبردی دشوار و خونین که در آن سربازانش باید سنگری مستحکم و کوهستانی را فتح می‌کردند، این قدر نفع ببرد؟ آذربایجان در جنگ اخیر قره‌باغ عمدتاً از طرف متحد قدرت‌مند خود، ترکیه، کمک می‌شد. آنکارا که سال‌هاست جنگی را در سوریه پیش می‌برد، مشاوران نظامی باتجربه خود را برای هدایت ماشین جنگی باکو به منطقه اعزام کرد. ماشین جنگی باکو سال‌هاست با سلاح‌های مدرن به ارزش میلیاردها دالر پول نفت دریای خزر، تجهیز و تقویت می‌شود.

الهام علی‌اف، رئیس‌جمهور آذربایجان و رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهور ترکیه، در ماه دسامبر سال گذشته در رژه‌ی پیروزی در باکو که در آن ارتش آذربایجان وسایل نقلیه نظامی تخریب‌شده، ارمنی‌ها در میدان جنگ را در میدان اصلی شهر برای تماشای عموم با طناب می‌کشیدند، شرکت داشتند. پس از این نمایش ناخوشایند، دو رهبر برای شرکت در یک کنفرانس مطبوعاتی حاضر شدند. در این کنفرانس علی‌اف نقشی را که تجهیزات و فناوری ترکیه در به پیروزی‌رساندن

که در آن دولت آذربایجان، ارمنستان را دولتی فاشیست و ارمنی‌تباران را قاتلان خون‌خوار معرفی می‌کند. اکنون که به گذشته نگاه می‌کنیم، آنچه در جنگ قره‌باغ اتفاق افتاد تقریباً اجتناب‌ناپذیر بوده است. سربازان آن دسته از ارمنی‌هایی را که از فرط حماقت یا هم ناتوانی در خانه‌های خود مانده بودند، در برخی موارد، به معنای واقعی کلمه از دم تیغ گذراندند.

یک ویدیو که توسط گوشی همراه ضبط شده است و اعتبار آن مورد تأیید سازمان عفو بین‌الملل است، یک نظامی آذربایجانی را نشان می‌دهد که یک پیرمرد را درحالی که دست و پا می‌زند بر روی زمین نگه داشته و یک سرباز دیگر چاقویی را به دستش می‌دهد. پیرمرد به زبان آذری و با لهجه، خواهان ترحم می‌شود و به تکرار می‌گوید: «به خاطر خدا، التماس می‌کنم.» وقتی سرباز آذربایجانی شروع به بریدن گلوی این پیرمرد می‌کند، ویدیو ناگهان پایان می‌یابد. در ویدیویی دیگر، گروهی از سربازان آذربایجانی یک جوان را که پیراهنی به تن ندارد بر روی زمین محکم نگه داشته‌اند و سربازی دیگر با چاقو سرش را از تن جدا می‌کند. این کار او با لهله‌ی بلند و کف‌زدن‌های جمعیت حاضر در محل روبه‌رو می‌شود.

پیروزی آذربایجان در جنگ اخیر قره‌باغ توپ را در میدان باکو قرار داده است تا اگر می‌خواهد در آنچه آن‌را جنگ میهن‌پرستانه برای آزادی توصیف کرده است، اخلاق زیرپا نشود، با جنایت‌کاران جنگی خود قاطعانه و سریع برخورد کند. اعلامیه اخیر دادستانی کل آذربایجان مبنی بر بازداشت چهار سرباز به جرم مثله کردن اجساد کشته‌شدگان ارمنی در جنگ و هتک حرمت به سنگ مزارهای ارمنی‌ها، تا زمانی که عاملان جنایات جدی‌تر آزاد باشند، ناکافیست و ره به جایی نمی‌برد.

چرا این‌قدر ضرور است که آذربایجان جنایت‌کاران جنگی خود را مورد بازخواست قرار دهد؟ جدا از مسأله اخلاقی که از طرفین می‌طلبد حقوق بشر را در میدان جنگ رعایت کنند، علی‌اف می‌خواهد که جهان باور کند که او قصد دارد به‌طور عادلانه و به سود هر دو جانب آذری‌ها و ارمنی‌ها بر قره‌باغ و مناطق اطراف آن حکومت کند. او در یکی از سخنرانی‌های تلویزیونی خود چند ماه پیش گفت: «ما قره‌باغ را به عنوان یک منطقه مرفه، امن و امان آذربایجان می‌بینیم که در آن مردم در کنارهم در صلح و با عزت زندگی می‌کنند.»

این یک ادعا است و تا زمانی که به غیرنظامیان ارمنی‌تبار فراری اجازه بازگشت به مناطق‌شان داده نشود، به نظر گمراه‌کننده می‌رسد و جدی‌گرفتن آن دشوار می‌نماید. علاوه براین، تا زمانی که آذربایجان به نیروهای مسلح خود نشان نداده باشد که در صورت اعمال خشونت علیه نظامیان هیچ مسئولیتی نخواهند داشت، بعید است که غیرنظامیان ارمنی‌تبار بخواهند به مناطق‌شان برگردند. «راشل دنبر»، معاون سازمان دیدبان حقوق بشر، با صحبت درباره مقامات آذربایجان و ارمنستان گفت: «به عنوان یک بازدارنده حصول اطمینان از این‌که چنین جنایاتی تکرار نخواهد شد، ضروری است تا به نظامیان از اول تا آخر زنجیره فرماندهی این پیام رسانده شود که این نوع اقدامات غیرقابل تحمل است و عاملان آن به شدت مجازات می‌شوند.»

همه‌ی این موارد نشان می‌دهد که حضور نوعی نیروی صلح‌بان در منطقه قره‌باغ برای جلوگیری از آسیب بیشتر

به غیرنظامیان ضروری است. این‌که چنین نقشی را روسیه به عهده گرفته است، بیان‌گر نفوذ فزاینده مسکو در قلمروهای سابقش است. حضور نیروهای روسیه در خاک آذربایجان نشان‌دهنده احیای حضور نظامی روسیه در هر سه جمهوری قفقاز جنوبی یعنی ارمنستان، آذربایجان و گرجستان، برای اولین‌بار پس از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی است. برای روسیه، دولتی که به دنبال گسترش نفوذش است، این یک پیروزی بزرگ به شمار می‌رود و ابزار فشار قدرت‌مندی است که مسکو می‌تواند از آن به نفع خود استفاده کند. روسیه دست‌کم برای پنج سال آینده نقش میان‌جی را بین ارمنستان و آذربایجان ایفا خواهد کرد و در این مدت هر دو کشور در هرگونه تصمیم‌گیری مهم در مورد قره‌باغ و فراتر از آن باید اول از مسکو نظر بخواهند. با این‌حال این حرف را نمی‌توان در مورد ترکیه زد؛ کشوری عضو ناتو که ۱۹۳ مایل مرز مشترک با ارمنستان دارد و با این‌که همکاری خود را با آذربایجان در جریان جنگ شدت بخشید، اما در ختم جنگ هیچ جایگاهی در منطقه قفقاز نصیبش نشد.

با این‌که آذربایجانی‌ها خوشحالند که قلمرو قابل‌توجهی دوباره تحت کنترل کشورشان درآمدہ است، اما برخی نگرانند که مبادا آذربایجان اشغال به‌دست ارمنستان را با حضور روسیه مبادله کرده باشد. النور علی‌اف، ساکن باکو شکایت می‌کند که «روسیه کشوری است که به ارمنستان کمک می‌کند. اگر ترکیه بیاید، بلی [شکایتی ندارم]. اما من حضور صلح‌بانان روسی را نمی‌پذیرم.» با این‌حال در رده‌های بالا مقامات آذربایجانی درباره دخالت روسیه دیپلوماتیک‌تر سخن می‌زنند. حکمت حاجی‌اف، دستیار ارشد رئیس‌جمهور علی‌اف در ماه نوامبر به من گفت: «در آذربایجان ما براساس یک مأموریت عملی حضور نیروهای روسیه را شاهدیم. این مأموریت برای حفظ صلح است. به معنای ایجاد پایگاه نظامی روسیه نیست.»

با این‌حال مقامات آذربایجانی درباره ارمنستان چنین دیپلوماسی را از خود به نمایش نمی‌گذارند. برای مثال، حاجی‌اف گفت که ارمنستان خودش باید درباره ادعاهای جنایت جنگی مانند بریده‌شدن گلوی مرزبان آذربایجانی به دست نیروهای ارمنی که در عین گزارش عفو بین‌الملل مستند شده است، تحقیق کند. این کار درحال حاضر با توجه به شرایط آشفتہ ارمنستان که مردمش به خاطر شکست خوردن در جنگ و از دست دادن قلمرو به دنبال مقصر می‌گردند، بعید به نظر می‌رسد.

اوضاع در باکو اما بسیار متفاوت است. با نفع سیاسی‌ای که در نتیجه این جنگ به علی‌اف رسیده است، دولت وی به‌راحتی می‌تواند در برابر واکنش‌هایی که بدون شک مجازات شدید‌زدان برای نظامیان مجرم، برای دولت به دنبال خواهد داشت، جان سالم به‌در ببرد.

باید دید که آیا آذربایجان افرادی را که ادعا می‌شود مسئول کشتار غیرنظامیان و اسیران جنگی هستند، مورد بازخواست قرار خواهد داد یا خیر. با این‌که امکان دارد درحال حاضر باکو بیشتر به برگزاری رژه‌های پیروزی علاقه‌مند باشد، اما هنوز برف زیادی برای رفتن از بالای بامش دارد. و صرف‌نظر از حضور صلح‌بانان روسی در منطقه، بدون یک روند آشتی‌قوی، بعید است که جوامع ارمنی و آذری بتوانند در کنار یک دیگر زندگی کنند یا هم صلح کنونی دوام بیاورد.

راه لاجورد و فرصت های آن

ذبیح الله ابوی

افغانستان بعد از معاهده دیورند مطلقاً محاط به خشکه گردید جز متکی بودن به کشورهای همسایه راه وصل منطقه یی وجود نداشت تاآنکه در این اواخر راه لاجورد به ابتکار افغانستان طرح و با کشور های ذیدخل در میان گذاشته شد که منحصراً یک طرح کاملاً افغانی با کشورهای (ترکمنستان، ترکیه، گرجستان و شرکت سهامی راه آهن اذربایجان) درجریان و ازطرف جامعه کشورهای منطقه ی مورد استقبال گرم قرارگرفت و اولین نشست برای طرح موافقتنامه همکاریهای پنجگانه به تاریخ ۲۴ عقرب ۱۳۹۳ در وزارت امور خارجه ترکمنستان دایر گردید.

جیوپولیتیک افغانستان

افغانستان از منظره جیوپولیتیکي به عنوان پل خشکه‌ی منطقه‌ای و کانون وصل

راه لاجورد به کجا میرسد؟

راه لاجورد قدیمترین راه با بیش از دوهزار سال قدامت تاریخی که همان راه ابرشیم بوده که سایر سنگ های قیمتی مخصوصاً سنگهای لاجورد بدخشان به اروپا، قفقاز، روسیه و شمال افریقا میرسید که به دلیل انتقال سنگ لاجورد از راه ابرشیم به مرور زمانی راه لاجورد تغییرنام داده شد. راه لاجورد اکنون از بنادر اقیانه ولایت فاریاب و تورغندی ولایت هرات از افغانستان شروع شده از مسیر بندر ترکمن باشی کشور ترکمنستان باکو اذربایجان و به منطقه تفلیس گرجستان به دریایی سیاه و باعبور ترکیه افغانستان را به اب های اروپا وصل میکند .

راه لاجورد بر کشور همچو افغانستان فرصت طلای بشمار میرود که میتوان هر حرکت اقتصادی و ارتباطی که بر منافع افغانستان باشد استفاده کند. پس لازم است که منافع راه لاجورد بر افغانستان را بیان داریم.

ابعاد مفیده راه لاجورد

اول- بُعد تجارتي و زمانی: افغانستان از جمله کشور های جهان سوم محسوب میگردد که اقتصاد داخلی ان بیشتر متکی به کمک های جهانی است پس برای

بیرون رفت از متکی بودن از فرصت ها و طرح های اقتصادی و ارتباطی همچو راه لاجورد استفاده عظیم کرد و ارزیابی ها نشان داده است که از طریق راه لاجورد اموال تجارتي چهار روز زودتر از سایر راه های ترانزیتی به اروپا وصل و مصرف انتقال ان نیز یک الی دو هزار دالر در هر موتر باربری ارزتر تمام میشود این در حال است که انتقال اموال نسبت به بنادر پاکستان بسیار کمتر و از لحاظ زمانی نیز کوتاه تر خواهد بود.

دوم- بُعد بازاریابی بر محصولات و ارزانی واردات: تولید کننده کان داخلی میتوانند به بازار های جهانی اشنایی پیدا کنند و برای محصولات افغانی در خارج از کشور بازار های بیشتر و روابط تجاری بیشتر با تاجران کشور های مربوطه راه لاجورد و اروپا به اتفاق برسند و برعکس ان فرصت خوبی بر ارزانی کالاهای با کیفیت کشورهای مربوطه راه لاجورد و اروپا بر مردم افغانستان مساعد خواهد شد.

سوم- بُعد گمرکی و ترانزیتی: کشورهای هم پیمان راه لاجورد موانع های گمرکی و ترانزیتی را براموال یکدیگر طبق مفاد توافقنامه برداشته است و موترهای باربری کشور های عضو میتوانند بدون موانع

گمرکی داخل خاک کشورهای عضو شوند . چهارم- بُعد وصل به بحر: افغانستان رویا وصل شدن را به ابچار بر سر دارد با بیشتر عضو شدند کشور های منطقه در راه لاجورد. افغانستان فرصت بیشتر به رسیدن به رویا وصل خویش به ابچار جهانی توسعه اقتصادی و تجارتي خواهد داشت.

پنجم- بُعد سیاسی: افغانستان کشوریکه بیشتر از چهار دهه با بدبختی های متقابل بوده است هر اندازه ی که افغانستان راه جهانی شدند را یابد به همسایه بیرون خواهد شد و تعاملات جهانی را با کشورهای منطقه یی با سیاست های مدرن بر امنیت و تجارت از انجمله ترکمنستان که یکی از کشور های تولید کننده بزرگ گاز در جهان شمرده میشود تجربه خواهد کرد .

افغانستان در برقراری و اعتماد سازی با ملل آسیای میانه میتواند اینده درخشان منطقه را رقم زند و جهان را متعین سازد که افغانستان کشور در حال توسعه و سرزمین وصل کننده ی منطقه ی بوده که قربانی تروریزم جهانی شده است.

توگه کتلي او د سولې د راتلونکو مسایلو په اړه یې خبرې ورسره کړې دي. همدا راز ویل کېږي چې له گلبدين حکمتيار سره یې هم په همدې تړاو ټلېفوني خبرې کړې دي.

د موقت حکومت په اړه د زلمي خلیلزاد هڅې داسې مهال دي چې په دې وروستيو ورځو کې ولسمشر غني او شاوخوا کسان یې د موقت حکومت د جوړېدو مخالفت کوي. ولسمشر غني څو ورځې وړاندې له سي ان ان سره په یوه مرکه کې ویلي وو چې واک یوازې د ټاکنو له لارې راتلونکي ولسمشر ته پرېږدي. د ده په خبره، جمهوریت به ساتي او تر هغه به واک بل چا ته پرې نه ږدي چې راتلونکی ولسمشر د خلکو په رایه نه وي راغلی. هغه په دې توگه د موقت حکومت مخالفت کړی دی.

د ولسمشر دویم مرستیال سرور دانش هم په خپلو وروستيو څرگندونو کې ویلي وو چې افغانستان یو مستقل او پیاوړی نظام لري، نو د دې اړتیا نشته چې موقت حکومت دې جوړ شي. د ده په خبره: ((موقت حکومت داسې مهال جوړېږي چې له یوې بې نظامه حالته یوه نظام لرونکي حالت ته ورځو، خو مور داسې کوم څه ته اړتیا نه لرو)).

د راتلونکي حکومت په اړه بحثونه داسې مهال کېږي چې تر اوسه پورې د طالبانو او افغان حکومت ترمنځ پیل شوو مذاکراتو د جگړې پر ډگر اغېز نه دی لرلی او نه یې هم ملکي تلفات راکم کړي دي. برعکس جگړې ورځ تر بلې شدیدې شوي او دواړه لوري د سولې پر ځای د سختې جگړې ادبیات کاروي.

جوړوي او درېیمه دا چې یو موقت حکومت به جوړېږي. پخواني ولسمشر حامد کرزي ته نږدې کس گل الرحمان قاضي رسنیو ته ویلي چې خلیلزاد له یادو دریو طرحو سره کابل ته راغلی و، خو دوې لومړۍ یې د افغانانو او نړیوالې ټولني لپاره د منلو نه دي. د ده په وینا: ((درې انتخابه وو. یو دا چې همدا اوسنی حکومت دې وي او طالبان به ورسره یو ځای کېږي. دویمه طرحه دا وه چې حکومت به له طالبانو سره یو ځای کېږي دا دواړه طرحې افغانستان او نړیوالې ټولني ته منلو نه دي او درېیمه طرحه هم د موقت حکومت وه)).

پخواني جهادي مشر عبدالرب رسول سیاف ته نږدې کسان هم وايي چې خلیلزاد د راتلونکي حکومت او نظام په اړه پیغام له ځان سره درلود. استاد سیاف ته نږدې کس میرویس غیاثي ویلي: ((بناغلي خلیلزاد د هېواد له ځینو سیاسيونو سره ځینې مسایل مطرحه کړي دي، د راتلونکي نظام په اړه وو)).

له دې سره جوخت باوري سرچینې وايي چې زلمي خلیلزاد په دوبي کې له ځینو سیاسي شخصیتونو سره په جلا جلا توگه کتلي دي او ښايي د راتلونکي حکومت په اړه یې خبرې ورسره کړې دي. دغه سرچینې کابل نیوز ته ویلي چې د جمعیت اسلامي گوند رییس صلاح الدین رباني، د همدې گوند اجرایی رییس عطا محمد نور او د پخواني ولسمشر لومړی مرستیال یونس قانوني دوبي ته تللي وو او خلیلزاد له دوحې د دوی لیدو ته دوبي ته راغلی و. خلیلزاد له دوی سره په جلا جلا

د موقت حکومت په لټه کې؛

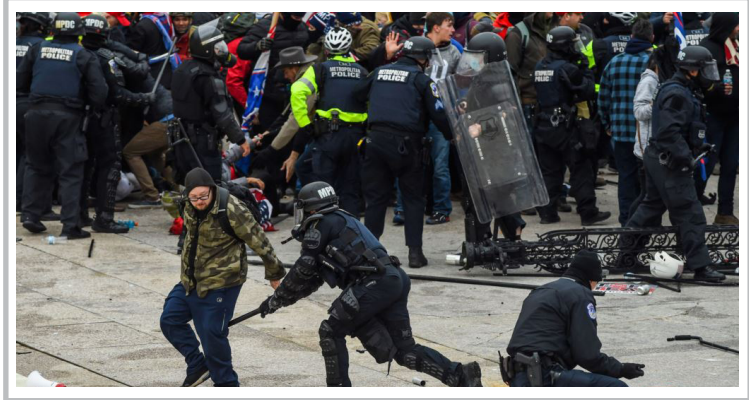
خلیلزاد پر سوله د خبرو لپاره افغان سیاسيون دوبي ته وربللي دي

سفر درلود. په کابل کې یې له گڼو سیاسي څېرو سره ولیدل او له دوی سره یې د سولې پر اړوندو مسایلو خبرې کړې دي. سیاسي کړیو او شخصیتونو ته نږدې کسان وايي چې خلیلزاد له ځان سره درې طرحې راوړې وې. لومړۍ طرحه یې دا وه چې طالبان به له حکومت سره یوځای کېږي، دویمه دا چې حکومت به له طالبانو سره په گډه یو حکومت

خبرې کړې او له دوی سره په خبرو کې یې د راتلونکي حکومت پر جوړښت بحث کړی دی. د هېواد سیاسي څېرو او گوندونو ته نږدې افراد بیا وايي چې خلیلزاد د موقت حکومت د جوړولو پیغام له ځان سره لري او غواړي له دې لارې جگړه ختمه کړي. په دوحه کې د دویم پړاو مذاکراتو له پیل سره سم زلمي خلیلزاد پاکستان او افغانستان ته

په دوحه کې له بین الافغاني خبرو سره هممهاله د افغان سولې لپاره د امریکا د بهرنیو چارو وزارت ځانگړي استازي زلمي خلیلزاد د راتلونکي حکومت په اړه له افغان سیاسيونو سره سلا مشورې پیل کړې دي. رسنیو ته باوري سرچینو ویلي چې زلمي خلیلزاد ځینې مهمې سیاسي خبرې دوبي ته وربللي دي او له ځینو سره یې ټلېفوني

ولسمشرۍ لپاره نامناسب وبولي او له دندې یې لېرې کړي. د چارواکو په وینا، په خپله ترمپ هم د جنوري په ۲۰مه د ولسمشرۍ د دورې د پای ته رسېدو تر وخته له واکه د لاس اخیستو پلان نه لري، خو ترمپ ویلي، چې د بایډن د لوړې په مراسمو کې به گډون ونه کړي.

یا استعفی ته د اړ ایستلو له هڅو سره سره، خپله د ولسمشرۍ دوره بشپړه کړي. بلخوا ځینو امریکایي چارواکو رسنیو ته ویلي، چې ترمپ او پېنس رغنده بحثونه کړي دي. دوی زیاتوي، پېنس دا نیت نه لري چې د ډیموکراتانو د غوښتنې له مخې ترمپ د اساسي قانون د ۲۵ تعدیل په اساس د

په امریکا کې د واک پر سر کړکېچ؛

اېف بي ای: ځینو کړیو پر کانگرس او د ۵۰ ایالتونو پر مرکزونو د برید پلان جوړ کړی

واکه لېرې شي، په دولتي، ایالتي او فدرالي محکمو او اداري ودانیو باندې بریدونه وکړي. بلخوا که د امریکا مرستیال ولسمشر مایک پېنس او کابینه د اساسي قانون له ۲۵ تعدیل څخه چې پر اساس یې کولای شي ترمپ د ولسمشرۍ لپاره نامناسب وبولي او له دندې یې لېرې کړي، کار وانخلي، د امریکا د استازو جرگه چې ډیموکراتان پکې اکثریت دي، هڅې کوي چې روانه اونۍ نوموړی استیضاح کړي. ترمپ د امریکا د کانگرس پر ودانۍ د تېرې اونۍ له برید وروسته د لومړي ځل لپاره له خپل مرستیال مایک پېنس سره کتلي دي. له دې کتنې داسې برېښي چې ترمپ به د کانگرس له خوا د ده د لېرې کولو

بي ای زیاته کړې، چې دا اعتراضونه ښايي د روانې جنوري د ۱۶مې او ۲۰مې ترمنځ ورځو کې وشي. د جو بایډن د لوړې مراسمو په درشل کې د وسله والو اعتراضونو دغه خبرداری داسې مهال ورکول کېږي، چې تېره اونۍ د کانگرس پر ودانۍ تر برید وروسته په واشنگټن ډي سي کې او د کانگرس د ودانۍ لپاره امنیتي تدابیر سخت شوي دي. تېره اونۍ د کانگرس پر ودانۍ د ولسمشر ترمپ د پلویانو د برید په پایله کې پنځه کسان ووژل شول. اېف بي ای دغه راز دا معلومات هم ترلاسه کړي چې یوه ډله له خپلو پلویانو غواړي چې که ترمپ د خپلې دورې تر ختمېدو مخکې له

امریکایي چارواکو د منتخب ولسمشر جو بایډن د لوړې مراسمو په درشل کې د ټول هېواد په کچه د نورو وسله والو اعتراضونو او کړکېچونو د احتمال په اړه خبرداری ورکړي. د امریکا د تحقیقاتو فدرال ادارې په یوه بیان کې ویلي، چې د امریکا د ټولو ۵۰ ایالتونو په مرکزونو کې او په واشنگټن کې د کانگرس پر ودانۍ د وسله والو اعتراضونو پلانونه جوړ شوي دي. دا په داسې حال کې ده چې د امریکا له پلازمېنې واشنگټن ډي سي پرته، په ډېری ایالتونو کې د وسلو گرځول آزاد دي او قانوني ممانعت نه لري. د امریکا د تحقیقاتو فدرالي ادارې یا اېف

داسې ژوند وکړئ

اکسوس کتابپلورنځی

ډېر خلک ژوندي دي؛ خو لږ خلک په رښتيني مانا ژوند کوي، دا چې يوازې ساه يې په وجود کې ده، هغوی يوازې ژوندي دي؛ خو هغه چې خوشاله او نېکمرغه دي، هغوی

په رښتيني مانا ژوند کوي. زموږ لويه ستونزه دا ده چې تل هڅه کوو خو يوازې ژوندي واوسو، خو د دې لپاره چې نښه ژوند وکړو، هېڅ کار نه کوو. دا سمه ده چې په ژوند کې هسکې ټيټې شته، خو دا هم غلطه نه ده چې وايي: «هره ستونزه حل لري». موږ بايد خپلې ستونزې حل کړو، خو خوشاله ژوند وکړو. خوشاله او نېکمرغه ژوند د هر چا مسلم حق دی، هر څوک بايد ښه ژوند وکړي. سيسرو وايي: «که غواړی اوږد عمر ولری، نو خوشاله ژوند وکړئ». دا چې خوښي په ژوند کې دومره مهمه ده، نو بيا څنکه کولی شو خوشاله او نېکمرغه ژوند وکړو؟ دا پوښتنه مو د دغه کتاب په لوستلو سره خواښېږي. په دغه کتاب کې وړې، لنډې او اغېزناکې لارې چارې دي چې په عملي کولو سره يې کولی شو خوشاله او بريالی ژوند وکړو. په کتاب کې لنډې او اغېزناکې جملې له ۲۰ زياتو کتابونو او د انټرنېټ له بېلابېلو معتبرو سرچينو را ژباړل شوې دي. په هره جمله کې ډېر رازونه او خبرې دي، په لنډو ټکو کې موږ ته ډېر څه وايي او هغه څه راسره شريکوي، چې زموږ لپاره اړين دي. وايي، ژوند دومره اوږد نه دی چې موږ پکې هرڅه تجربه کړو، موږ بايد ډېر وخت د نورو له تجربو او هغو پايلو څخه گټه واخلو، چې نور يې له خپلو تجربو موږ ته بيانوي. دا کتاب دې همداسې تجربو يوه کوچنۍ ټولگه ده، چې حسيب نورمل راټولې کړې دي. مينه وال کولای شي ياد کتاب له اکسوس او د ښار له نورو لويو کتابپلورنځيو په مناسب قیمت تر لاسه کړي.

د کتاب خبرې

د جاسوسۍ پېښلر

RAW, ISI

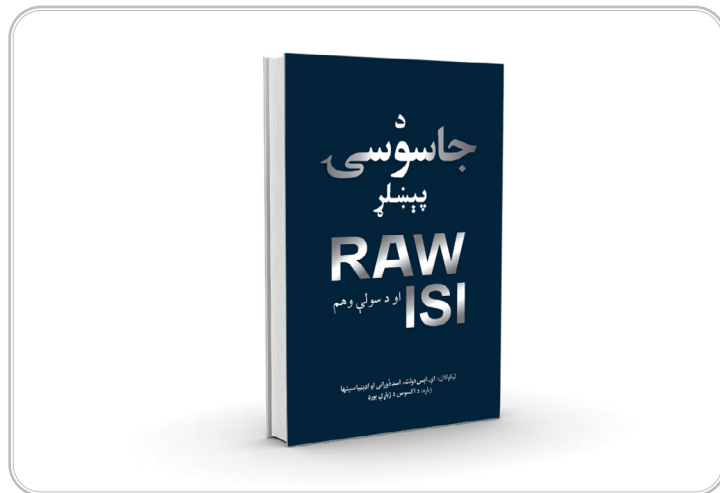
او د سولې وهم

ليکوالان: اې. اېس دولت، اسد دورانی او ادبیتا سېنھا

ژباړه: د اکسوس د ژباړې بورډ

څلورمه برخه

کابوکی

سېنھا: داسې ښکاري چې تاسې پر خپلې سياسي رهبرۍ هم بدبينه یاست؟ دورانی: زما په باور د هند - پاکستان اړيکې تر بل هر وخت د جنرال ضياءالحق په وخت کې ښې لوبېدلې.

دولت: زموږ له کوم لومړي وزير سره؟

دورانی: راجيو گاندي

ضيا په لوېديځه پوله کې له ستونزو سر مخ و. ځکه نو ده ته معلومه وه چې بايد ختيځه پوله ارامه وساتل شي. سړی ارمان کوي چې زموږ لومړيو وزيرانو دغه چلند خپل کړی وای. مشرف ښه نظريه درلوده خو بې حوصلې و.

د يوري تر پېښو وروسته د «اوب لوک» يو خبريال زنگ را ووايه، له ما يې پوښتنه وکړه چې څه به کېږي؟ ما ورته وويل: «نواز شريف به د حسنه روابطو د جوړولو هڅه کوي. خو... مودي به ورته موقع ور نه کړي.»

دولت صېب د رهبرۍ په تړاو په زړه پورې خبره کوي، چا چې په پيل کې څه و نه کړل، نو پېڅې يې کولای نه شي. مياشت له اولې ورځې معلومېږي. زما په ټوله کې له سياستوالو سره نه لگېږي، په وروستيو شېبو کې به د خپل نوم لپاره يو شی وړاندې کړي چې هېڅ امکان يې نه وي. دا به نو هغه طرحه وي چې دوی وړاندې کوله، خو وړاندې يې نه شوه کړای، مطلب يې دا وي چې ښه تاريخ پرېږدي او په لويو مشرانو کې وشمېرل شي.

نواز شريف په پنځو کلونو کې له ايران سره د پايپ لاین د لاسليکولو جرئت نه شو کولای. هېڅ نړيوال قانون يې هم مخه نه نيوله. د ده د دورې د ختمېدو چې په شمار ورځې پاتې شوې، دغه تړون يې لاسليک کړ. په قوي احتمال چې د راتلونکي لپاره، خو خلک هم ډوډۍ خولې ته وړي.

که منموهن سينگ دا خبره وکړي چې له پاکستان سره تقريباً يوې هوکړې ته رسېدلی و، نو دی پر حقه دی. ما ته منموهن سينگ پاک او اغېزناک سړی ښکاري. زه په ۱۹۹۰ کال کې له «MI» څخه «ISI» ته راغلم. هند ته مې چې کتل، نو اقتصاد يې مخ پر ځوړ روان و، د ونډو بازار تړل شوی و. د هند غونډې يو لوی هېواد له کاره لوېدلی و. پر موږ نور ډېر وخت وروسته د خوشالۍ اختر راغلی و.

سېنھا: دوی د هند بدبختي نمانځله.

دورانی: زما تر گومارل کېدو لږ وخت وروسته ټاکنې وشوې. ناراسيما راو، منموهن سينگ د ماليې وزير وټاکه، د هند حالت واوښت. اتفاقاً دغه وخت زموږ بېړۍ واوښته، يو نوی ډيموکراټيک حکومت واک ته ورسېد، دې حکومت له تېرو درېيو لسيزو راهيسې را روان «GDP» اقتصادي پرمختگ چې په کال کې ۶ سلنه يا تر دې زيات و، و نه شو ساتلی. سياسيون بس دې ته خوشاله وو چې بالاخره واک ته ورسېدل او خپل سياستونه عملي کولای شي.

د بېنظير بوتو په تړاو ما فکر کاوه چې د حکومتولۍ تجربه نه لري او نه پوهېږي چې چارې څنګه پر مخ بوسي؟ نو ځکه يې پالېسي (سياستونه) ناکامېږي. بيا ورپسې ميا صېب راغی، د ده سياستونو هم د بېنظير تر هغې کمې فاجعي و نه زېږولې. يوه خبره وه چې د ده په ټيم کې يو څه تجربه کار خلک هم وو، ځکه خو بې اقتصاد نوکې باثباته کړ. خو د ده سياسي حکومت، چې د ده تر يو څو اقتصادي اصلاحاتو يې ډېر ارزښت درلود، له يوې مخې ناکام و. سېنھا: ايا داسې څه نه ده چې سياستوال تر ملي گټو، خپل نوم جوړولو ته ډېر ارزښت ورکوي؟ دورانی: په اوږدمهال کې د ملي گټو لپاره بايد هغه کارونه وشي چې موږ يې وايو، يا هغه چې دولت صېب وايي. خو د لنډ وخت لپاره، د دويمې دورې يا نوم ايستلو لپاره دوی ځانونو ته کامياب کارونه کړي، يوازې ځانونو ته.

په لويه کې زه له واجباي، برجيش ميشرا او امريت سينگ دولت غونډې کسانو سره موافق يم. دوی په سمه لاره روان وو، دوی پر خپله خبره ولاړ و. خو که حکومت بدل شي او تر خپلې خبرې واورې، نو بيا به څه کېږي؟ د پاکستان پوځ په ډېرو شيانو کې ملامت دی، خو ځينې کارونه يې د زړه له تله کړي او لرليد يې درلود.

مثلاً که په ۱۹۸۵ کال کې ملکي حکومت ته د واک سپارلو خبره وکړو چې بېنظير، نواز شريف يا کومې بلې ډلې به جوړاوه. دوی ته وويل شول چې نوی جمهوريت جوړ شو، اوس نو واک تاسو ته سپارل شوی، سياست ستاسو کار دی، خو لطفاً مهمې پرېکړې له اپوزېسيون سره په گډه کوۍ. زه د دې خبرو عيني شاهد يم. که تاسو پنځه سلنه وړاندې لار شۍ، يا په يوه مسئله کې پرمختگ وکړی، بيا اپوزېسيون واک ته ورسېږي او په بله روان شي، يا دوی ستاسو خبرې پرېږدي، نو دا بيا يوه ستونزه ده.

يو ملکي حکومت هم دې ته تيار نه و چې اپوزېسيون له ځان سره په ځينو اجنداوو کې شريک کړي او لږ تر لږه په مهمو مسايلو کې يې موافقه هم واخلي. دوام لري...

روانه اونۍ اکسوس کتاب پلورنځي ته تازه راغلي کتابونه

شمېره	د کتاب نوم	ليکوال / ژباړن	بیه
۱	څلورم نفر (پوليسي ناول)	امير عشيري/عبدالجبار فراز	۲۲۰ ښ
۲	د مينې څلورېښت اصول	ايلف شافاک/ميراحمد ياد	۲۸۰ ښ
۳	د مينې پنځه ژبې	گاري چاپمن/انصيراحمد نظري	۱۳۰ ښ
۴	د جگړې هنر	سان تزو/محمد عاشق يعقوب	۱۰۰ ښ
۵	پيغمبر	جبران خليل جبران/زينب سالک	۷۰ ښ
۶	بې پيلوټه	مټ مارتين	۲۵۰ ښ
۷	مثنوي معنوي	مولانا جلال الدين محمد بلخي/زهير بلخي	۴۰۰ ښ
۸	د تاريخ ننداره	مبارک علي/اسدالله غضنفر	۱۵۰ ښ
۹	نړيوالې اړيکې او د سولې ډيپلوماسي	رضا سيمبر، ارسلان قرباني شيخ نيشين/ننگيال احمدی	۲۸۰ ښ
۱۰	ژوند وکړئ	مهاتريا را/طارق نجيب	۸۰ ښ
۱۱	صدای زن	فرشته فرامرز	۸۰ ښ
۱۲	ايمان پلورونکي لومړی، دويم او درېيم ټوک	عنایت الله التمش/عبدالواسع صابر	۳۲۰ ښ
۱۳	ستونزې مو حل کړئ	عائض القرني/جمال الدين صالح	۲۳۰ ښ
۱۴	سپېڅلی نبوي سيرت	صفي الرحمان مبارکپوري/سلطان محمود صلاح	۳۵۰ ښ
۱۵	اور په افغانستان کې	ريه تالی ستیوارت/عبدالحسيب حکيمي	۳۰۰ ښ
۱۶	راز	رونډا بايرن/محمد عیسی ستانکزی	۱۳۰ ښ
۱۷	لطفاً گوسفند نباشيد!	محمود نامنی	۱۵۰ ښ
۱۸	د ښوونې او روزنې ټولنپوهنه	محمود شارع پور/حبيب الله امرخېل	۲۷۰ ښ
۱۹	له باران سره خبرې (شعري ټولگه)	محمد طاهر کانی	۷۰ ښ
۲۰	چرا شکست می خوريد؟	آنا فالتن، مایکل دريسن/اصوفيا نصرالهی	۱۵۰ ښ
۲۱	د لفظونو شپون (نثري کليات)	سعدالدين شپون	۶۵۰ ښ
۲۲	په کابو کې غمي (منظوم کليات)	سعدالدين شپون	۳۰۰ ښ
۲۳	په شگو کې سره زر (داستاني کليات)	سعدالدين شپون	۶۵۰ ښ
۲۴	خاينه ټلواله	تریتا پارسي/هدایت الله هميم	۳۵۰ ښ
۲۵	سينوهه (د فرعون د ځانگړي طبيب يادښتونه)	ميکاولتاري/محمدعيسى ستانکزی	۵۰۰ ښ
۲۶	مبانی سازمان و مدیریت	خليل الرحمن سروری	۳۵۰ ښ
۲۷	د بابا جان د کيسو خورجين	محمود مرهون	۱۷۰ ښ
۲۸	How to Write a Business Plan	Mike Makeever	۱۷۰ ښ
۲۹	Focus on Grammar	Anne Seaton	۳۸۰ ښ
۳۰	داسې ژوند وکړئ	حسيب الرحمن نورمل	۱۰۰ ښ

په خپل کور او کار ځای کې د کتابونو د تر لاسه کولو لپاره له لاندې شمېرو سره اړیکه ونیسئ

پر ځان باور يا Self-Confidence

ياسر تکل

او نورو لپاره ښه ووبڼی، که چېرې يې په ټينگه دفاع وکړی، پر ځان به مو باور ډېر شي.

۶- موسکي اوسئ

موسکا تر ټولو ښه عادت دی او کله چې تاسو يوه موسکا وکړی، نو دا نه يوازې دا چې تاسو ښکلي کوي؛ بلکې له تاسو سره شاوخوا ټول خلک د خوښۍ احساس کوي. خلک جدي او غصه ناک مخ نه خوښوي؛ بلکې داسې خلک خوښوي چې تل نرمه دريځه او موسکي وي. موسکا په تاسو کې يو موج لرونکی اغېز پرېږدي، کوم چې د نورو د خوشالولو سبب هم گرځي او د نورو خلکو په خوشالولو سره ستاسو پر ځان د باور کچه پياوړې کېږي، چې دا بيا د ښه شخصيت د ودې سبب گرځي.

۷- هر وخت له نورو سره مرسته وکړئ

هغه شخص چې نورو ته د مرستې لاس ورکوي، د ډېر مهربانه ضمير لرونکی وي او دا به يوازې ښه شخص وي چې د ځان په اړه د خلکو ښې هيلې او پرېمانه دعاگانې راتولوي. نو د مهربانه ضمير لرونکي شئ، خلکو ته په مهرباني د مرستې لاس ورکړئ او وروسته پر ځان وويارئ.

۸- د خپلې راتلونکې لپاره هيله مند اوسئ

کله چې تاسې د خپلې راتلونکې لپاره هيله ولری، هغه ده چې تاسې به د يو ډول هڅونې حس هم کوی او کله چې مو هڅونه حس کړه، نو تاسې خپلو هيلو ته په ښه ډول د رسېدو لپاره د ثبات پر لاره ټينگ قدمونه اخلی. تل د راتلونکې لپاره سترې هيلې ولری او د رسېدو لپاره ورته بريالي پلانونه جوړ کړئ، څو مو هيلې پر رښتيا او وړي او راتلونکې ته هيله مندي مو د ځان باورۍ سبب وگرځي.

دا په ډاډ سره وایم، که تاسې هره ورځ د مطالعې کولو فرهنگ تعقيب کړئ؛ له باور زياتېدو سره سره به ستاسو په ژوند کې مثبت بدلونونه هم راشي، ځکه مطالعه کول تاسو ته د بريالي کېدو لارې چارې ښيي او تاسو نه پرېږدي چې خپلو کارونو کې پاتې راشی، لا مو هڅوي چې پرمختگ وکړی.

۳- د کمزورتيا ټکي مو پيدا کړئ

هڅه وکړئ چې خپل کمزوري ټکي وپېژنئ او د له منځه وړلو لپاره يې کلک هوډ وکړئ. که چېرې نه شی کولای د خپل وجود کمزوري ټکي له منځه یوسی، په خپل حال يې پرېږدئ او د جبران کولو لپاره يې له نورو لارو گټه واخلي. د بېلگې په ډول، که چېرې کومه جسمي، ارثي او يا هم مور زېږدي کمزوري ولری، کولای شئ د ژوند د دغه تش ځای ډکولو لپاره خپلې علمي او هنري وړتياوې پياوړې کړئ.

۴- نور خلک وهڅوئ

پر ځان باوري خلک په زړه کې له نورو خلکو څخه کومه وېره او ډار نه لري؛ بلکې نور خلک تشويقوي او هغوی هڅوي، چې خپلې وړتياوې درک کړي او د برياليتوب په لورې گامونه اوچت کړي.

پر ځان د باوري کس په توگه ستاسې کار بايد دا وي، چې که څوک درته راځي او د يوې موضوع په اړه درسره خبرې کوي، هڅه وکړئ چې هغوی ته مثبت نظر ورکړئ او هغوی وهڅوئ، څو له موقع څخه سمه گټه پورته کړي.

۵- له نورو سره خپل نظر شريک کړئ

په کور، ښوونځي، پوهنتون او يا هم کارځای کې خپل نظر شريک کړئ، کله چې په يو ځای کې ستاسو د نظر مخالفت وشي او تاسو هغه څه د ځان

وپوهېږو. پر ځان باور يو واقعي، حقيقي او عيني مفهوم دی.

اوس نو که غواړو چې پر ځان باور پياوړی کړو، بايد د خپل ځان او وړتياوو يوه دقيقه او صادقانه ارزونه مو کړې وي. که په مجموع کې د خپلو وړتياوو په اړه د کمزورۍ احساس کوی، لازمه ده چې د مهارتونو د لا ښه والي او کمزورو ټکو د له منځه وړلو لپاره لا ډېر کار وکړئ. د کمزورو ټکو په صرف نظرولو او يا پر خپلو قوي هغو فخر کولو سره، هېڅکله کمزوري ټکي له منځه نه شي. بنا پر خپلو پياوړتياوو پوهېدنه مو په هغه گڼ مېښتي او رقابتي کارځای کې چې ستاسې ورسره سروکار دی، له ډېرو بې اساسو انتقادونو خلاصوي او په دغه ډول پر ځان لازم باور تر لاسه کوی.

۲- مطالعه کول

مونږ وينو چې مطالعه کول زمونږ او ستاسو په ټولنه کې په ډېره ټيټه درجه کې دي او ډېری کسان له مطالعې کولو سره دلچسپي نه لري.

خو هغه کسان چې زياته مطالعه کوي، هغوی به ډېر بريالي کسان وي، ځکه چې مطالعه کول نه يوازې ستاسو معلومات

ډېروي؛ بلکې ستاسو باور هم زياتوي. کله چې ستاسو باور زيات شي، وروسته تاسې د هر کار پر وړاندې پياوړي کېږئ، چې دا پياوړتيا تاسو ته برابوې در په برخه کوي.

که غواړئ چې تاسو هم د برياليو کسانو په شان په هر کار کې پرمختگ وکړئ، نو د خپلو کړنو په اړه د برياليو کسانو ژوند مطالعه کړئ. د برياليو کسانو ژوند مطالعه کول ستاسو باور زياتوي، چې دغه باور زياتېدل به ستاسو د هر کار په کولو کې مرسته وکړي.

په ټولنه کې ډېر خلک وينو چې په لوړ موقف کې دي يا ډېر بريالي دي؛ خو برياليتوب او خپلو موخو ته رسېدل ډېر زحمت او د بېلابېلو لارو چارو استفاده کول غواړي، چې يوه مهمه او بنسټيزه لاره يې پر خپل ځان باور دی.

پر ځان باور يا ډاډمنتيا چې په انگليسي کې (Self-confidence) او فارسي ژبه کې (اعتماد بر نفس) بلل کېږي، په خپلو وړتياوو او ځانگړتياوو د يقين ساتلو احساس يا عقيدې ته وايي. مانا دا چې پر ځان باور تاسې ته ځواک در ښيي، څو يو کار په بشپړ ډول تر سره کړئ. همدا ډول پر خپل ځان باور تاسو ته دا ځواک درکوي، چې فکر وکړئ تاسو هغه څه تر لاسه کولای شئ، چې په ژوند کې يې غواړئ او يا يې په اړه فکر کوی.

د دې لپاره چې پر ځان مو باور پياوړی شي او يا هم پيدا شي، ځينې اصول شته چې بايد پلي شي. دلته به په څو هغو لارو چارو او اصولو وغږېږو، که په سم ډول عملي شي، مرسته به راسره وکړي څو پر ځان د باور لرونکي شخص په توگه خپلو موخو ته کار وکړو.

۱- ځان ته په صادقانه نظر کتل

غرور او پر ځان متکي توب او باور دوه بېل مفاهيم دي: غرور؛ د ځان په اړه لاپي وهل دي، خو پر ځان متکي توب او باور د کارونو د اجرا کولو لپاره پر خپلو وړتياوو باندې ستاسې اعتقاد او اعتماد دی. يا په بله وينا، اعتماد تر سخت کار کولو وروسته تر لاسه کېږي او ډاډمن کسان هم د خپلو ځانونو په اړه کافي پوهېږي. هرکله چې د اشخاصو د اعتماد کچه د دوی تر وړتياوو لوړه شي، تېروځي او د خودبيني احساس ورسره پيدا کېږي. ځکه نو بايد د دغو دوو مقولو ترمنځ پر توپير باندې

د اسعارو بيې

\$	۷۷,۱۰
€	۹۳,۵۰
Rp.	۴۷۹
₹	۱۰۴۵
¥	۱۰,۸۰
£	۱۰۳

بېړنۍ شمېرې

پوليس 119 - 100
امبولانس 112
اتاترک روغتون 0202500312
ملاي زېږنتون 0202201377
وزير محمد اکبر خان روغتون 0202301360
رابعه بلخي روغتون 0202100439
د کرونا روغتيابي مرکز 166

پنټاگون: روانه اونۍ به په افغانستان کې د امريکايي سرتېرو شمېر ۲۵۰۰ ته راکم شي

تراو هوکره وشي او نه هم د افغانستان د اسلامي جمهوريت مرکچي پلاوی حاضر دی چې په لومړي سر کې د راتلونکي نظام په تړاو هوکره وشي.

خو د ملي مصالحې عالي شورا ډاډ ورکوي چې د مذاکراتو د اجنډا د توحيد په تړاو د يوې حللارې د پيدا کولو لپاره مشورې روانې دي. د سولې په مذاکراتو کې د اجنډا د توحيد په تړاو د بحثونو احتمالي اوږدېدل په داسې حال کې مطرح کېږي، چې دواړه لوري تر درې مياشتنيو بحثونو وروسته د سولې مذاکراتو د پېلېدو پر کړنلاره سره سلا شول.

بلخوا د افغانستان اسلامي جمهوريت په مرکچي پلاوي کې ځينې سرچينې د سولې مذاکراتو د اجنډا په هکله توحيد ډېر وخت نيوونکی گڼي او وايي چې په تېرو څلورو ورځو کې هېڅ لوری له خپلو دريځونو نه دی په شا شوی.

دغې سرچينې رسنيو ته ويلې چې د افغانستان اسلامي جمهوريت مرکچي پلاوی غواړي چې لومړی د اوربند په هکله بحث وشي، خو طالبان بيا وايي چې د راتلونکي نظام په هکله له هوکرې وروسته به پر اوربند بحث پيل کړي. د سرچينې په خبره، نه طالبان حاضر دي چې په لومړي سر کې د اوربند په

په خبرپاڼه کې راغلي، چې تر اوسه د دغه بهير درولو لپاره کوم فرمان نه دی صادر شوی، خو سپينې ماڼۍ تر اوسه په دې تړاو څه نه دي ويلې. د پنټاگون پرېکړې له مخې، ټاکل شوې تر راتلونکو دوو ورځو پورې په افغانستان کې د امريکايي سرتېرو شمېر له ۴۵۰۰ څخه ۲۵۰۰ ته راکم شي.

دا په داسې حال کې ده چې په تېر ميلادي کال کې د امريکا او طالبانو ترمنځ د سولې هوکرې له مخې، امريکايي سرتېري بايد د مارچ تر مياشتې په بشپړه توگه له افغانستانه ووځي.

د امريکا د کانگرس له مخالفونو سره سره، د متحده ايالتونو دفاع وزارت وايي چې په افغانستان کې د خپلو سرتېرو شمېر راکموي.

په داسې حال کې چې د دفاعي بودجې د لايحې له تاييد وروسته، دغه هېواد بايد د خپلو سرتېرو شمېر له ۴ زرو او ۵۰۰ راکم نه کړي، خو پنټاگون وايي، له افغانستانه د امريکايي ځواکونو د وتلو طرحه يې نه ده درولي.

د پنټاگون د پرېکړې له مخې، تر راتلونکو دوو ورځو پورې به په افغانستان کې د امريکايي ځواکونو شمېر له پنځو زرو ۲۵۰۰ تنو ته راټيټ شي. د پنټاگون

مشرانو جرگه: د جگړې ښکېل اړخونه دې د ملکيانو ژوند ته جدي پاملرنه وکړي

يې وغوښتل چې د بېگناه وگړو له وژلو لاس واخلي.

په ورته مهال د مشرانو جرگې دويم نايب د ملگي وگړو د ترور ډېرېدو ته په اشاره طالبانو ته په خطاب کې وويل: «د امتياز ترلاسه کولو لپاره د خلکو له وژلو لاس واخلي، قدرت ته د رسېدو لپاره له چاودنو او ځانمرگو بريدونو لاس واخلي، که هر څومره خلک ووژنئ، څوک امتياز نه درکوي او په دې کار سره هېڅکله قدرت ته نه شئ رسېدلای.»

هغه د هېواد په کچه د ملگي وگړو او بېگناه خلکو مرگ ژوبلې د پای ته رسېدو غوښتنه وکړه او وويل، طالبان او افغان حکومت دې هڅه وکړي چې د عملياتو په لړ کې يې ملگي کسانو ته زيان ونه رسېږي.

چې بايد وساتل شي. دغه راز په مشرانو جرگه کې د اروښاد د خلکو استازي امان الله عظيمي وويل، په دغه ولايت کې امنيتي وضعيت ورځ تر بلې خرابېږي او هره ورځ ملگي کسان وژل کېږي. هغه د ملگي کسانو د وژلو لړۍ بندېدو غوښتنه وکړه او له طالبانو

خلک نه وژني. نوموړي په قطر کې بين الافغاني خبرو ته په اشارې وويل: «په هر ډول چې سوله ټينگه شي، لاسته راوړنې دې پکې خوندي شي، زموږ لپاره مهمه نه ده چې په سر کې يې څوک وي، زموږ لپاره اساسي قانون، لاسته راوړنې او امنيتي ځواکونه مهم دي»

مشرانو جرگه په هېواد کې د ملکيانو د مرگ ژوبلې روانه لړۍ د اندېښنې وړ بولي او په جگړه کې له ښکېلو لورو غواړي چې ملکيان دې نه په نښه کوي.

په مشرانو جرگه کې د نيمروز خلکو استازي محمد نادر بلوڅ په دې وروستيو کې د دغه ولايت په خاشرود ولسوالۍ کې د يوې کورنۍ د ۱۸ غړو وژلو ته په اشارې ويلي: «د افغانستان خلکو اوسني قاتلان حکومت، طالبان او امريکا دي، درې واړه په جنايت کې لاس لري، تر کومه به خلک د طالب مشرانو، حکومتي مشرانو او امريکا د گټو لپاره قرباني ورکوي.»

هغه له ملگرو ملتونو وغوښتل چې پر طالبان، افغان حکومت او امريکا فشار راوړي چې د خپلو گټو لپاره بې گناه

مسیر

روښانه

مسوول مدير: اسدالله وحيددي

مرستيال: شفيق اميرزی

اېډيټران: جواد تيموري او امان الله حنيفي

خبريالان: حميدالله حميدي، حکمت آرين

او حشمت الله نوري

گرافیک او ډيزاين: ارمان

چاپخونه: وايگل چاپ ۰۲۰۲۵۱۲۶۲۶

۰۷۸۲۹۸۹۶۹۶

✉ maseerdaily@gmail.com

☎ 0202502100 / 0777989696

🌐 www.maseerdaily.af

📘 Maseer Daily

🐦 MaseerDaily

غوره کیفیت او چټک خدمات په وایگل چاپ کې تجربه کړئ!

if You Can Think it, we Can ink it.

+93 (0) 202 51 2626, +93 (0) 782 98 9696

waygalprinting.co

Dehbori Crossroads in Front of Park Kabul

waygalprinting.co@gmail.com

چهارشنبه د ۱۳۹۹ د مرغومي ۲۴ مه | د ۲۰۲۱ د جنوري ۱۳ مه | ۶۶۳ مه گڼه

www.Maseerdaily.af twitter/MaseerDaily Facebook/MaseerDaily

کابل ۱۴

هرات ۱۶

کندهار ۱۱

بلخ ۱۲

ننګرهار ۲۳

خوست ۸

شرعي وختونه: سهار ۰۵:۳۲ | لمر ختل ۰۷:۰۰ | ماسپینین ۱۲:۰۲ | مازیگر ۰۳:۲۹ | ماښام ۰۵:۰۴ | ماخوستن ۰۹:۳۳

قریشی: تنها با مالکیت و رهبری افغانها، یک راه حل سیاسی برای پایان جنگ به میان آمده می تواند

شاه محمود قریشی وزیر امور خارجه پاکستان می گوید که کشور آنها به حمایت از یک افغانستان صلح آمیز، مستقل و پیشرفته ادامه می دهد.

منبع افزوده است که در این دیدار، دو طرف در مورد روابط افغانستان و پاکستان، روند صلح و سایر موارد صحبت کرده اند.

قریشی افزوده است که آنها خواهان گسترش روابط با افغانستان در بخش های مختلف اند و به برخی پیشرفت های اخیر در این مورد نیز اشاره کرده است.

قریشی افزوده است که پاکستان، به نقش مثبت خود در برابر کردن سهولت ها برای صلح افغانستان ادامه خواهد داد.

په امریکا کې د واک پر سر کړکېچ: اېف پی ای: ځینو کړیو پر کانګرېس او د ۵۰ ایالتونو پر مرکزونو د برید پلان جوړ کړی

ملګري ملتونه: د امریکا راتلونکی حکومت دې ګوانتانامو زندان وتړي

بللی دی. د دغه سازمان د معلوماتو له مخې، په ۲۰۰۳ز کال کې ۷۰۰ بنديان وو، خو اوس له ۴۰ عسکرو سره نهه تنه بنديان پاتې دي چې په خبره یې، په جرمنو تورن یا محکوم شوي دي.

ملګرو ملتونو د بې پرې او ځانګړو کارپوهانو په حواله ورکړل شوی، راغلي چې کرونا ویروس هم د دغو پاتې بنديانو لپاره ستر ګواښ دی.

کې یاد زندان خپلسری او ناقانونه حکومت غږ کړی، چې د ګوانتانامو زندان دې وتړي. ملګرو ملتونو په دې تړاو په خپاره کړي راپور کې ویلي، چې د دوی بې پرې کارپوهانو د ګوانتانامو زندان د بنديانو روغتيايي حالت خرابېدونکی ګڼلې او غوښتنه یې کړې چې دا بنديان دې ژر تر ژره له بنده ازاد، یا محاکمه کړل شي.

تازه شمېرې: په نړۍ کې د کرونا د مړو شمېر له یو میلیون او ۹۵۵ زرو کسانو واوښت

د تازه شمېرو له مخې، په نړۍ کې پر کرونا ویروس د اخته کسانو شمېر ۹۱ میلیونه او ۴۱۴ زره او ۷۷۹ کسانو ته رسېدلی دی. دغه راز د یاد ویروس له کبله تر دې مهاله یو میلیون او ۹۵۵ زره او ۷۷۳ کسان مړه شوي او له ۶۵ میلیونو ډېر ترې بېرته رغېدلي دي.

د یادو شمېرو له مخې، د امریکا متحده ایالتونه د دغه ویروس د ډېرو مثبتو پېښو او قربانیانو له اړخه د نړۍ تر ټولو مخکښ هیواد دی. د راپورونو پر بنسټ، په امریکا کې د دغه ویروس مثبتې پېښې ۲۳ میلیونه او ۱۴۳ زره او ۱۹۷ ته رسېدلي او ۳۸۵ زره او ۲۴۹ نور امریکایان ترې مړه شوي دي.

دغه راز هند د ۱۰ میلیونه او ۴۷۹ زره او ۹۱۳ مثبتو پېښو له اړخه د نړۍ دویم، برازیل د اته میلیونه او ۱۳۳ زره او ۸۳۳ مثبتو پېښو په درلودو سره د نړۍ درېیم، روسیه د درې میلیونه او ۴۴۸ زره او ۲۰۳ مثبتو پېښو له اړخه د نړۍ څلورم او بریتانیا د درې میلیونه او ۱۱۸ زره او ۵۱۸ مثبتو پېښو په درلودو سره د نړۍ پنځم هغه هیواد دی، چې د کرونا ویروس ډېرې پېښې پکې ثبت شوې دي.

ژوند

سامسنگ گلکسي اېم ۰۲ موبایل معرفي کړ

د فایبل ټېټوني وړتیا لري. کاروونکي د میموري کارت له لارې د فایبل ټېټوني وړتیا یو تېرا بابت ته هم لوړولی شي. دغه څیرک موبایل ۶،۵ انچه اېچ ډي پلس ډوله مخ پانه او ۵۰۰۰ ملي امپیره وړتیا لرونکی بېټری لري، چې ۱۵ واټ چټک چارج څخه هم ملاتړ کوي.

سامسنگ کمپنۍ خپل گلکسي اېم ۰۲ نومی څیرک موبایل چې عادي وړتیاوې لري، معرفي کړ. دا په ۲۰۲۱ کال کې د سامسنگ کمپنۍ لومړی څیرک موبایل دی. گلکسي اېم ۰۲ کې د کوالکام کمپنۍ سنپ ډراګن ۴۵۰ ډوله پروسیسر کارول شوی دی. دغه موبایل د ۳ - ۴ ګېګابایت رم او ۳۲ - ۶۴ ګېګابایت

تور مرچ او معدې ته یې ګټې

تور مرچ نن سبا په ټوله نړۍ کې په پخلي کې ډېر کارول کېږي او تورو مرچو ته د مسالې ملکه هم ویل کېږي، یانې په خوړو کې د دې استعمال کولی شي چې د خوړو ذایقه خوندوره کړي. تور مرچ له پېړیو راهیسې په خوړو کې کارول کېږي او اوس یې هم د کارولو لړۍ دوام لري. تور مرچ نه یوازې د خوړو ذایقه خوندوره کوي، بلکې دا د ځینو ناروغیو مخه هم نیسي. تور مرچ پر ډېری ګټو سربېره، د زړه ناروغیو لپاره هم خورا ګټور دي او د معدې ناروغۍ ستونزو حل کې رغنده رول لوبوي.

Advertisement for Azizi Bank and AZIpay. Includes Azizi Bank logo, AZIpay logo, and text describing the service: 'د ازي پي (AZIPAY) پرمختللي بڼه'. It mentions that Azizi Bank is a digital bank with services available via the AZIpay app, allowing for easy transactions and payments.